

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Obrony Narodowej

KON.410.1.05.2023

Pan
hm. Karol Siergiej
Przewodniczący Związku Harcerstwa
Rzeczypospolitej
ul. Litewska 11/13
00-589 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/23/001 Wykonanie budżetu państwa w 2022 r. – wykorzystanie dotacji celowej z budżetu państwa przez organizacje pozarządowe na realizację zadań resortu obrony narodowej

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej ¹ , ul. Litewska 11/13, 00-589 Warszawa
Kierownik jednostki kontrolowanej	hm. Karol Siergiej, Przewodniczący Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej, od 28 sierpnia 2021 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Obrony Narodowej
Kontrolerzy	1. Piotr Skwara, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KON/28/2023 z 20 lutego 2023 r. 2. Izabela Kurmiłowicz, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KON/27/2023 z 20 lutego 2023 r.

(akta kontroli str.1-4)

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	Celem kontroli było dokonanie oceny pod względem legalności i gospodarności wykorzystania i rozliczenia przez Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej dotacji celowych z budżetu państwa część 29 - Obrona narodowa przyznanych na realizację zadań resortu obrony narodowej.
Zakres kontroli	Podstawą sformułowania oceny były ustalenia dokonane w wyniku następujących działań kontrolnych: analizy prawidłowości przygotowania ofert na realizację zadań, analizy prawidłowości wykorzystania środków publicznych pochodzących z dotacji celowej, analizy zgodności kierunków wydatkowanych środków z warunkami umownymi, analizy ich ewidencjonowania i rozliczenia. Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. <i>Opis ustalonego stanu faktycznego kontrolowanej działalności.</i>

III. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA	Najwyższa Izba Kontroli ocenia, że Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej zgodnie z przeznaczeniem wykorzystał środki z budżetu państwa na realizację zadań zleconych przez Ministra Obrony Narodowej ⁴ w 2022 r. Jednocześnie zidentyfikowane nieprawidłowości wskazują na konieczność zwiększenia w ZHR nadzoru w zakresie ewidencji księgowej oraz nad rozliczaniem środków z dotacji. Podstawą do sformułowania oceny było w przypadku czterech dotacji nieprzestrzeganie umownych terminów zwrotu niewykorzystanych środków.

¹ Dalej: ZHR lub Związek.

² Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

³ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2022 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej, ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej. W kontroli tej zastosowano ocenę w formie opisowej.

⁴ Dalej: Minister ON, Dotujący lub Zleceniodawca.

Opóźnienia przekazania do Dotującego środków budżetowych wyniosły od 7 do 41 dni i skutkowały dla ZHR zapłaceniem odsetek w wysokości 1,9 tys. zł.

Ustalenia kontroli wskazują również, że dwie z czterech dotacji o łącznej wartości 720,0 tys. zł zaksięgowano w następnym miesiącu od daty wpływu na rachunek bankowy, co stanowiło naruszenie art. 24 ust. 3 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowość⁵. Dodatkowo NIK stwierdziła przypadki ewidencjonowania dotacji na kontach nieujętych w przyjętych Zasadach rachunkowości w Związku. Nie miało to jednak wpływu na prawidłowość sporządzenia Sprawozdań z wykorzystania tych dotacji.

Ponadto przy rozliczeniu zadania pt. „Warsztaty proobronne HOPR ZHR 2022” zastosowano wyższą stawkę do wyliczenia wartości wkładu osobowego od przewidzianej w Regulaminie oraz ofercie. Tożsama nieprawidłowość została zidentyfikowana w odniesieniu do zadania pt. „Ramie pręż, słabość krusz, ducha tęż, Ojczyźnie miłej służ!” , gdzie wykorzystano wyższą stawkę do rozliczenia kosztów wyjazdów służbowych niż wskazana w ofercie.

Pomimo stwierdzonych nieprawidłowości należy podkreślić, iż oferty na realizację zadań zostały złożone w terminie wraz z wymaganymi załącznikami, a organizowane przedsięwzięcia przeprowadzono zgodnie z harmonogramem. Ponadto wszystkie założone cele oraz rezultaty zadań zostały osiągnięte.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego kontrolowanej działalności

Prawidłowość wykorzystania i rozliczenia przez organizację pozarządową dotacji z budżetu państwa

OBSZAR

Opis stanu faktycznego

Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej jest organizacją pozarządową, o której mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o *działalności pożytku publicznego i o wolontariacie*⁶. Zgodnie ze Statutem z dnia 1-2 kwietnia 1989 r.⁷, celem jego działania jest wykonywanie zadań w zakresie m.in: [1] ratownictwa; [2] organizacji wypoczynku dzieci i młodzieży; [3] rozwoju świadomości narodowej i obywatelskiej; [4] promowaniu kultury fizycznej i sportu; [5] ochrony i promocji zdrowia a także upowszechnianiu wiedzy i umiejętności na rzecz obronności państwa. Cele te były realizowane m.in. poprzez podejmowanie działań na rzecz promocji i organizacji wolontariatu, szkoleń, obozów, warsztatów dla dzieci i młodzieży.

(akta kontroli str. 8-9)

W 2022 r. na realizację czterech zadań zleconych przez Ministra ON ZHR otrzymał na podstawie umów⁸ cztery dotacje celowe na łączną kwotę 1 051,3 tys. zł, z czego wydatkował: [1] na zadanie pt. „Warsztaty proobronne HOPR ZHR 2022” 137,8 tys. zł, co stanowiło 91,8% przyznanej dotacji wynoszącej 150,0 tys. zł; [2] na zadanie pt. „HAU – Harcerska Akademia Umiejętności – cykl szkoleń proobronnych” 181,0 tys. zł, co stanowiło 99,9% przyznanej dotacji wynoszącej 181,3 tys. zł; [3] a zadanie pt. „Ramie pręż, słabość krusz, ducha tęż, Ojczyźnie miłej służ” 190,5 tys. zł, co stanowiło 45,4% przyznanej dotacji wynoszącej 420,0 tys. zł;

⁵ Dz. U. z 2023 r. poz. 120, ze zm. Dalej: uor.

⁶ Dz. U. z 2022 r. poz. 1327, ze zm. Dalej: udppw.

⁷ Statut ZHR uchwalony przez I Walny Zjazd w dniach 1-2 kwietnia 1989 r. Dalej: Statut.

⁸ [1] Umowa o wsparcie realizacji zadania publicznego nr 75/2022/3300022117/339 z dnia 8 czerwca 2022 r. oraz aneks nr 1 w dniu 22 czerwca 2022 r.; [2] Umowa nr 84/2022/3300022172/352 z dnia 22 czerwca 2022 r.; [3] Umowa nr 106/2022/3300022289/384 z dnia 18 lipca 2022 r.; [4] Umowa nr 113/2022/3300022311/389 z dnia 20 lipca 2022 r.

[5] na zadanie pt. „HAU – Harcerska Akademia Umiejętności – przez sport do wojska cykl szkoleń sportowo-obronnych” 292,0 tys. zł, co stanowiło 97,3% przyznanej dotacji wynoszącej 300,0 tys. zł. Na mocy podpisanych umów ZHR zobowiązał się wykonać zadania na warunkach w nich określonych oraz wynikających ze złożonych ofert.

(akta kontroli str. 206-233, 407-420, 608-623, 835-861)

Realizacja ww. czterech zleconych zadań przebiegała następująco:

1. Zadanie pt. „Warsztaty proobronne HOPR ZHR 2022”.

W odpowiedzi na ogłoszenie Ministra ON o Otwartym Konkursie Ofert na realizację zadań publicznych w formie wsparcia pn. „I Ty możesz służyć Ojczyźnie” ZHR złożył w dniu 31 marca 2022 r. ofertę realizacji zadania publicznego pt. „Warsztaty proobronne HOPR ZHR 2022”. Oferta organizacji warsztatów przygotowana została według załącznika nr 2 do ogłoszenia Otwartego Konkursu Ofert⁹. Założenia przyjęte przy kalkulacji przewidywanych kosztów realizacji zadania zostały przedstawione w załączniku do oferty i były uzasadnione z punktu widzenia planowanych do podjęcia działań. ZHR zaoferował zrealizowanie zadania na kwotę 657,8 tys. zł, w tym 527,8 tys. zł pochodzących z dotacji. Zasadniczymi celami zadania było zwiększenie i nabywanie umiejętności proobronnych, promocja postawy służby dla bliźnich oraz patriotycznej, kreowanie wolontariatu w odniesieniu do organizacji działań proobronnych, popularyzacja postaw proobronnych. Założono minimalny próg osiągnięcia rezultatów zadania na poziomie 80,0%. Oferta przedstawiała przeprowadzenie warsztatów i szkoleń z zakresu udzielania pierwszej pomocy, ratownictwa wodnego, zabezpieczenia przeciwpożarowego. Wskazano miejsce organizacji szkoleń, liczbę uczestników, termin, plan i harmonogram działań oraz zestawienie kosztów jego realizacji.

Oferta została pozytywnie oceniona pod względem formalnym i merytorycznym przez Dotującego, co pozwoliło na uzyskanie rekomendacji do dofinansowania w wysokości 150,0 tys. zł (28,4% wnioskowanej kwoty dotacji). Środki wpłynęły na rachunek bankowy ZHR w dniu 15 czerwca 2022 r.

W wyniku uzyskania dotacji w kwocie niższej niż wnioskowano wprowadzono zmiany do zadania w zakresie: opisu zadania, zakładanych rezultatów i ich realizacji, harmonogramu do oferty, kalkulacji przewidywanych kosztów. Zmniejszeniu uległa planowana liczba uczestników (z 2070 do 1000), a poziom osiągnięcia rezultatów obniżono poprzez zmniejszenie liczby przedsięwzięć. Zmianie uległ również planowany termin¹⁰ realizacji zadania. W kalkulacji przewidywanych kosztów dokonano zmiany wartości: jednostkowego wyżywienia, zakwaterowania, materiałów programowych, wolontariatu, transportu uczestników, obsługi biurowej. W wyniku zmian szacowana suma wszystkich kosztów realizacji zadania wyniosła 188,0 tys. zł. Zaktualizowane dokumenty stanowiły załączniki do umowy.

Zadanie przeprowadzono w dniach od 10 czerwca do 30 listopada 2022 r., tj. zgodnie z harmonogramem oraz według planu. W szkoleniach udział wzięło łącznie 1252 uczestników, co pozwoliło osiągnąć wskaźnik 125,2% rezultatów zadania w stosunku do wielkości wskazanej w ofercie oraz umowie.

Całkowity koszt organizacji zadania wyniósł 176,0 tys. zł. Świadczenia pieniężne od odbiorców zadania publicznego były równe 15,6 tys. zł, natomiast na wartość

⁹ Otwarty konkurs ofert nr 03/2022/WD/DEKiD; <https://www.gov.pl/web/obrona-narodowa/otwarty-konkurs-ofert-nr-ew-032022wddekid>, dostęp: 23 marca 2023 r.

¹⁰ Pierwotnie zakładano realizację zadania od 16 maja do 30 listopada 2022 r., a po zmianach przesunięto termin na okres od 10 czerwca do 30 listopada 2022 r.

wkładu osobowego przeznaczono 22,6 tys. zł. Powyższe stanowiło odpowiednio 11,4% oraz 16,4% kwoty wydatkowanej dotacji¹¹. Wkład osobowy został rozliczony z zastosowaniem stawki wynoszącej 50,0 zł za godzinę pracy¹², natomiast przewidziana w regulaminie konkursu wartość była równa 40,0 zł /szerszy opis w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 767-928, 1031-1034)

2. Zadanie pt. „HAU – Harcerska Akademia Umiejętności – cykl szkoleń proobronnych”.

W związku z ogłoszeniem Ministra ON Otwartego Konkursu Ofert na realizację zadań publicznych w formie wsparcia pn. „I Ty możesz służyć Ojczyźnie”, ZHR w dniu 31 marca 2022 r. złożył ofertę realizacji zadania pt. „HAU – Harcerska Akademia Umiejętności – przez sport do wojska cykl szkoleń proobronnych”. Oferta organizacji zawodów przygotowana została według załącznika nr 2 do ogłoszenia Otwartego Konkursu Ofert¹³. Przedstawiona w niej kalkulacja kosztów była uzasadniona w kontekście zaplanowanych działań. Szacowana kwota łącznych wydatków na realizację zadania wyniosła 927,7 tys. zł, w tym 761,7 tys. zł pochodzących z dotacji. Zasadniczymi celami zadania było upowszechnienie rozwoju i podniesienie poziomu szkolenia proobronnego społeczeństwa, zwiększenie umiejętności przydatnych w służbie wojskowej, kształtowanie postaw wobec obronności Rzeczypospolitej Polskiej, przygotowanie młodzieży do zawodowej służby wojskowej i służby w Wojskach Obrony Terytorialnej¹⁴. Założono minimalny próg osiągnięcia rezultatów zadania na poziomie 80,0%. Oferta dotyczyła organizacji szkoleń: na pilota szybowcowego, spadochronowych, pletwonurkowych, strzeleckich oraz kursu wspinaczki skałkowej, których odbiorcami miała być grupa 660 osób. Ponadto wskazano miejsce organizacji szkoleń, termin, plan i harmonogram działań oraz zestawienie kosztów realizacji zadania.

W związku, iż oferta zawierała uchybienia formalne¹⁵, została poprawiona i złożona ponownie w dniu 13 kwietnia 2022 r.

W wyniku uzyskania dotacji w kwocie niższej niż wnioskowanej dokonano zmian opisu zadania. Z oferty wykreślono szkolenia na pilota szybowcowego oraz kurs wspinaczki skałkowej. Zmniejszono liczbę uczestników do 145. Planowany termin rozpoczęcia realizacji zadania przesunięto z 16 maja na 22 czerwca 2022 r. Koszt realizacji zadania zaktualizowano do 238,5 tys. zł.

Oferta została pozytywnie oceniona pod względem formalnym i merytorycznym przez Dotującego, co wiązało się z dofinansowaniem zadania w wysokości 181,3 tys. zł (23,8% wnioskowanej kwoty dotacji), które otrzymano w dniu 29 czerwca 2022 r.

¹¹ Zgodnie z pkt VI ust. 7 oraz 8 załącznika nr 1 do ogłoszenia Otwartego Konkursu Ofert nr ew. 03/2022/WD/DEKiD – Regulaminu Otwartego Konkursu Ofert:

- procentowy udział środków finansowych innych niż dotacja w stosunku do wydatkowanej kwoty dotacji musiał wynosić nie mniej niż 10%;

- procentowy udział wkładu niefinansowego (łącznie osobowego lub/i rzeczowego) w stosunku do wydatkowanej kwoty dotacji musiał wynosić nie mniej niż 10%.

¹² Zgodnie z pkt 3 ppkt 10 Regulaminu Otwartego Konkursu Ofert nr ew. 03/2022/WD/DEKiD, stawki służące do wycenienia wartości wkładu osobowego obowiązującego w konkursie wynoszą: [1] w przypadku prac administracyjnych/pomocniczych godzina pracy wyceniana jest na 40 zł/h; [2] w przypadku prac ekspertów i specjalistów (merytoryczna) – 100 zł/h.

¹³ Otwarty konkurs ofert nr 03/2022/WD/DEKiD; <https://www.gov.pl/web/obrona-narodowa/otwarty-konkurs-ofert-nr-ew-032022wddekid>, dostęp: 23 marca 2023 r.

¹⁴ Dalej: WOT.

¹⁵ W cz. VI brak zapisu o znajomości i stosowaniu przepisów ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji (Dz. U. z 2020 r. poz. 955, ze zm.) oraz ustawy z dnia 13 czerwca 2019 r. o wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1650, ze zm.).

Zadanie zrealizowano w okresie od 22 czerwca do 30 listopada 2022 r., tj. zgodnie z harmonogramem. Uczestnikom zapewniono warunki tożsame z proponowanymi w ofercie. W szkoleniach uczestniczyło 145 osób, co pozwoliło na osiągnięcie 100% rezultatu zadania.

Całkowity koszt organizacji przedsięwzięcia wyniósł 238,2 tys. zł. Świadczenia pieniężne od odbiorców zadania publicznego były równe 21,3 tys. zł. Jako wartość wkładu osobowego przeznaczono kwotę 36,0 tys. zł. Powyższe stanowiło odpowiednio 11,7% oraz 19,9% kwoty wydatkowanej dotacji¹⁶.

(akta kontroli str. 137-193, 206-234, 1035-1038)

3. Zadanie pt. „Ramię pręż, słabość krusz, ducha też, Ojczyźnie miłej służ”.

ZHR w odpowiedzi na ogłoszenie Ministra ON o Otwartym Konkursie Ofert na realizację zadań publicznych w formie wsparcia, w zakresie wspierania i upowszechnienia kultury fizycznej pn. „Przez Sport do Wojska” złożył w dniu 30 maja 2022 r. ofertę organizacji szkoleń i warsztatów „Ramię pręż, słabość krusz, ducha też, Ojczyźnie miłej służ”. Oferta organizacji kursu przygotowana została według załącznika nr 2 do ogłoszenia¹⁷. Przedstawiona w niej kalkulacja kosztów była uzasadniona w kontekście zaplanowanych działań. Szacowana kwota łącznych wydatków na zorganizowanie zadania wyniosła 605,2 tys. zł, w tym 478,8 tys. zł z dotacji. Zasadniczymi celami zadania było zwiększenie poziomu sprawności i aktywności fizycznej, popularyzacja kultury fizycznej i sportów obronnych, promocja postawy patriotycznej, obywatelskiej i społecznej. Założono minimalny próg osiągnięcia rezultatów zadania na poziomie 80,0%. Oferta dotyczyła organizacji 37 przedsięwzięć w postaci kursów, szkoleń, zajęć sportowych o charakterze sportowo-obronnym, takich jak: biegi, trekking górski, crossfit, wspinaczka, pływanie. Grupą docelową było 2568 uczestników.

W wyniku uzyskania dotacji w kwocie niższej niż wnioskowano, dokonano zmian opisu zadania. Zmniejszono liczbę uczestników do 2260. Planowany termin rozpoczęcia realizacji zadania przesunięto na dzień 18 lipca 2022 r. Szacowaną sumę wszystkich kosztów realizacji zadania zmniejszono do 531,0 tys. zł.

Oferta została pozytywnie oceniona pod względem formalnym i merytorycznym przez Dotującego. Zadanie zostało dofinansowane w wysokości 420,0 tys. zł (87,7% wnioskowanej kwoty dotacji). ZHR otrzymał środki finansowe 28 lipca 2022 r.

Zadanie zrealizowano w dniach od 18 lipca do 30 sierpnia 2022 r., tj. zgodnie z zaktualizowanym harmonogramem. W kursach, szkoleniach i zajęciach sportowych udział wzięło 1936 osób, co pozwoliło na osiągnięcie 85,7% zakładanej wielkości.

Całkowity koszt organizacji zadania wyniósł 241,9 tys. zł. Świadczenia pieniężne od odbiorców zadania publicznego oraz środki finansowe własne były równe 24,6 tys. zł, a wartość wkładu osobowego 26,8 tys. zł.

¹⁶ Zgodnie z pkt VI ust. 7 oraz 8 załącznika nr 1 do ogłoszenia Otwartego Konkursu Ofert nr ew. 03/2022/WD/DEKiD – Regulaminu Otwartego Konkursu Ofert:

- procentowy udział środków finansowych innych niż dotacja w stosunku do wydatkowanej kwoty dotacji musiał wynosić nie mniej niż 10%;
- procentowy udział wkładu niefinansowego (łącznie osobowego lub/i rzeczowego) w stosunku do wydatkowanej kwoty dotacji musiał wynosić nie mniej niż 10%.

¹⁷ Otwarty Konkurs Ofert nr 07/2022/WD/DEKiD: <https://www.gov.pl/web/obrona-narodowa/otwarty-konkurs-ofert-nr-ew-072022wddekid>, dostęp: 23 marca 2023 r.

Powyższe stanowiło odpowiednio 12,9% oraz 14,1% kwoty wydatkowanej dotacji¹⁸.

(akta kontroli str. 553-647, 1039-1042)

4. Zadanie pt. „HAU – Harcerska Akademia Umiejętności – przez sport do wojska cykl szkoleń sportowo-obronnych”.

W związku z ogłoszeniem Ministra ON Otwartego Konkursu Ofert na realizację zadań publicznych w formie wsparcia pn. „Przez Sport do Wojska” Związek w dniu 30 maja 2022 r. złożył ofertę na realizację zadania pt. „HAU – Harcerska Akademia Umiejętności – przez sport do wojska cykl szkoleń sportowo-obronnych”. Oferta organizacji zawodów przygotowana została według załącznika nr 2 do ogłoszenia Otwartego Konkursu Ofert¹⁹. Założenia przyjęte przy kalkulacji przewidywanych kosztów realizacji zadania zostały przedstawione w załączniku do oferty i były uzasadnione z punktu widzenia planowanych do podjęcia działań. Szacowana kwota łącznych wydatków na realizację zadania wyniosła 1040,4 tys. zł, w tym 863,9 tys. zł pochodzących z dotacji. Zasadniczymi celami zadania było zwiększenie aktywności fizycznej i poziomu wyszkolenia sportowo-obronnego przydatnego w procesie rekrutacji do służby wojskowej oraz przygotowanie młodzieży harcerskiej do zawodowej służby wojskowej i służby w WOT. Jego realizacja miała nastąpić poprzez organizację i przeprowadzenie cyklu szkoleń, obozów, kursów, warsztatów oraz innych przedsięwzięć o charakterze sportowo-obronnym. Ponadto zawody miały przyczynić się do upowszechnienia wśród uczestników dorobku historycznego oraz kultywowania tradycji oręża polskiego. Oferta dotyczyła organizacji szkoleń: na pilota szybowcowego, spadochronowego, pływackiego, strzeleckiego, żeglarskiego oraz kursu wspinaczki skałkowej, których odbiorcami miała być grupa 720 uczestników. Założono minimalny próg osiągnięcia rezultatów zadania wynoszący 80,0%.

W wyniku uzyskania dotacji w kwocie niższej niż wnioskowanej dokonano aktualizacji: opisu zadania, kalkulacji przewidywanych kosztów, harmonogramu oraz opisu zakładanych rezultatów zadania. Zrezygnowano tym samym ze szkolenia: na pilota szybowcowego, pływackiego, żeglarskiego. Zmniejszono liczbę uczestników do 215. Planowany termin rozpoczęcia realizacji przesunięto z 15 na 20 lipca 2022 r. Szacowany koszt realizacji zadania zmniejszono do 362,3 tys. zł.

Oferta pozytywnie przeszła ocenę formalną i merytoryczną, co pozwoliło na uzyskanie rekomendacji do dofinansowania w wysokości 300,0 tys. zł (34,7% wnioskowanej kwoty dotacji), które wpłynęły na rachunek bankowy ZHR w dniu 28 lipca 2022 r.

Szkolenia sportowo-obronne odbyły się w dniach od 20 lipca do 31 października 2022 r., tj. zgodnie z harmonogramem. Uczestnikom zapewniono warunki tożsame z proponowanymi w ofercie. W szkoleniach udział wzięło łącznie 215 uczestników, co pozwoliło na osiągnięcie 100% zakładanego rezultatu działania. Szkolenia przeprowadzono zgodnie z regulaminem oraz planem.

Całkowity koszt organizacji zadania wyniósł 354,3 tys. zł. Świadczenia pieniężne od odbiorców zadania publicznego oraz środki finansowe własne były równe

¹⁸ Zgodnie z pkt VI ust. 7 oraz 8 załącznika nr 1 do ogłoszenia Otwartego Konkursu Ofert nr ew. 07/2022/WD/DEKiD – Regulaminu Otwartego Konkursu Ofert:

- procentowy udział środków finansowych innych niż dotacja w stosunku do wydatkowanej kwoty dotacji musiał wynosić nie mniej niż 10%;
- procentowy udział wkładu niefinansowego (łącznie osobowego lub/i rzeczowego) w stosunku do wydatkowanej kwoty dotacji musiał wynosić nie mniej niż 10%.

¹⁹ Otwarty Konkurs Ofert nr 07/2022/WD/DEKiD: <https://www.gov.pl/web/obrona-narodowa/otwarty-konkurs-ofert-nr-ew-072022wddekid>, dostęp: 23 marca 2023 r.

30,3 tys. zł. Jako wartość wkładu osobowego przeznaczono kwotę 32,0 tys. zł. Powyższe stanowiło odpowiednio 10,4% oraz 11,0% kwoty wydatkowanej dotacji²⁰.

(akta kontroli str. 367-420, 1027-1030)

ZHR nie zlecał realizacji zadań publicznych realizatorom projektów.

Związek dokonywał zwrotu niewykorzystanej części dotacji oraz odsetek w kwotach:

- 12,2 tys. zł wraz z odsetkami wynoszącymi 0,2 tys. zł po realizacji zadania pn. „Warsztaty proobronne HOPR ZHR 2022”. Zwrotu dokonano na rachunek MON w dniach 26 stycznia oraz 2 lutego 2023 r. Przyczynami niewykorzystania dotacji były m.in. problemy z rozliczaniem kosztów transportu;

- 0,3 tys. zł po realizacji zadania pn. „HAU – Harcerska Akademia Umiejętności – cykl szkoleń proobronnych”. Zwrotu dokonano na rachunek MON w dniu 22 grudnia 2022 r. Przyczyną niewykorzystania dotacji była korekta faktury wystawionej przez jednego z usługodawców, wykonana po terminie umożliwiającym rozliczenie tych środków z dotacji;

- 229,5 tys. zł wraz z odsetkami wynoszącymi 1,6 tys. zł po realizacji zadania pn. „Ramię pręż, słabość krusz, ducha tęż, Ojczyźnie milej służ”. Zwrotu dokonano na rachunek MON w dniu 30 listopada 2022 r. Przyczyną niewykorzystania dotacji było wcześniejsze rozpoczęcie działań związanych z realizacją zadania niż data otrzymania dotacji, a także brak możliwości jednoczesnego finansowania kilkudziesięciu działań, pokrywanych z kont prywatnych;

- 8,0 tys. zł wraz z odsetkami wynoszącymi 0,1 tys. zł po realizacji „HAU – Harcerska Akademia Umiejętności – przez sport do wojska cykl szkoleń sportowo-obronnych”. Zwrotu dokonano na rachunek MON w dniu 30 listopada 2022 r. Przyczyną niewykorzystania dotacji było użycie przez uczestników własnych środków transportu.

Nieterminowy zwrot niewykorzystanych środków z czterech tj. wszystkich przyznanych dotacji wynoszący od siedmiu do 41 dni w stosunku do postanowień umów²¹, skutkowało naliczeniem odsetek /szerszy opis w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 206-233, 407-420, 487-488, 608-623, 670-671, 835-861, 931-932, 987-998)

Kontrola sprawozdań z rozliczenia finansowo-rzeczowego dotacji wykazała, że zostały one przedłożone Dotującemu terminowo, tj. w ciągu 30 dni od dnia zakończenia realizacji zadania. Dotujący stwierdził błędy w każdym ze sprawozdań polegające na braku pełnej dokumentacji, w tym m.in.: list uczestników, regulaminów strzelnic, zestawienia rozliczonych dowodów księgowych. Poprawione sprawozdania zostały przekazane Zleceniodawcy. Do zakończenia kontroli NIK zatwierdzone zostało jedno sprawozdanie²², pozostałe trzy są nadal weryfikowane.

(akta kontroli str. 206-233, 407-420, 608-623, 835-861, 1043-1044)

²⁰ Zgodnie z pkt VI ust. 7 oraz 8 załącznika nr 1 do ogłoszenia Otwartego Konkursu Ofert nr ew. 03/2022/WD/DEKiD – Regulaminu Otwartego Konkursu Ofert:

- procentowy udział środków finansowych innych niż dotacja w stosunku do wydatkowanej kwoty dotacji musiał wynosić nie mniej niż 10%;

- procentowy udział wkładu niefinansowego (łącznie osobowego lub/i rzeczowego) w stosunku do wydatkowanej kwoty dotacji musiał wynosić nie mniej niż 10%.

²¹ Zgodnie z § 10 ust. 2 niewykorzystaną kwotę dotacji zleceniobiorca jest zobowiązany zwrócić w terminie 15 dni od dnia zakończenia realizacji zadania publicznego.

²² Sprawozdanie z wykonania zadania publicznego realizowanego na podstawie umowy nr 75/2022/3300022117/339 z dnia 8 czerwca 2022 r., zatwierdzone w dniu 24 lutego 2023 r.

Dokumentem opisującym zasady finansowe obowiązujące w ZHR były Zasady Rachunkowości wprowadzone Uchwałą Naczelnictwa nr 427/5 z dnia 7 listopada 2021 r.²³.

Szczegółowe badanie wydatków przeprowadzono na próbie 44 dowodów księgowych o wartości 498,3 tys. zł, obejmujących 47,4% kwot udzielonych dotacji oraz 62,2% kwot wykorzystanych dotacji. Stwierdzono, że ZHR prowadził wyodrębnioną ewidencję księgową zgodnie z art. 152 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych²⁴. Otrzymane dotacje z MON ewidencjonowano na kontach analitycznych utworzonych odrębnie dla każdej dotacji do konta 130. Zgodnie z Zakładowym Planem Kont rozrachunki z tytułu dotacji powinny być ewidencjonowane na kontach analitycznych utworzonych odpowiednio do kont syntetycznych 131 – „Rachunki bankowe”, w korespondencji ze stroną Ma konta 202 – „Rozrachunki z tytułu dotacji do działalności statutowej”. Ponadto przychody z tytułu otrzymanych dotacji powinny być ewidencjonowane na kontach analitycznych do konta syntetycznego 840, które nie występowało w wewnętrznym dokumencie pn. Zasady rachunkowości /szerszy opis w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 40-81, 86-109)

Faktury oraz rachunki potwierdzające zrealizowane wydatki zostały ujęte prawidłowo w księgach rachunkowych na odpowiednich kontach księgi głównej i kontach pomocniczych, zgodnie z ich treścią ekonomiczną. Zapisy księgowe zawierały elementy wymagane w art. 23 ust. 2 uor, tj. datę dokonania operacji gospodarczej, określenie rodzaju i numer identyfikacyjny dowodu księgowego, stanowiącego podstawę zapisu oraz jego datę, zroszumiały tekst, kwotę i datę zapisu, oznaczenie kont.

(akta kontroli str. 86-104, 288-326, 485-552, 648-757, 944-986)

Otrzymane w dniu 28 lipca 2022 r. dotacje na zadania „Ramię pręż, słabość krusz, ducha też, Ojczyźnie miłej służ!” oraz „HAU – Harcerska Akademia Umiejętności – przez sport do wojska cykl szkoleń sportowo-obronnych” na łączną kwotę 720,0 tys. zł zostały wprowadzone do ewidencji księgowej w dniu 31 sierpnia 2022 r., czym naruszono art. 24 ust. 3 uor, zgodnie z którym księgi rachunkowe uznaje się za prowadzone bezbłędnie, jeżeli wprowadzono do nich kompletnie i poprawnie wszystkie zakwalifikowane do zaksięgowania w danym miesiącu dowody księgowe /szerszy opis w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 79, 105-109)

W Ofercie realizacji zadania publicznego pn. „*Ramię pręż, słabość krusz, ducha też, Ojczyźnie miłej służ!*” wskazano, iż przy rozliczeniach przejazdów zastosowana zostanie stawka 0,75 zł/km, podczas gdy w trzech przypadkach rozliczono je po stawce wynoszącej 0,8358 zł/km /szerszy opis w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 110-111, 727-757)

Dowody księgowe dotyczące realizacji czterech zadań były opisywane zgodnie z zasadami wynikającymi w art. 21 ust. 1 uor. Na ich odwrocie sporządzono trwały opis zawierający informację o przeznaczeniu zakupionych towarów i usług oraz wydatkowanych na nie środkach.

²³ Dalej: Zasady rachunkowości.

²⁴ Dz. U. z 2022 r. poz. 1634, ze zm.

ZHR prowadził wyodrębnione rachunki bankowe dla środków pozyskanych w ramach czterech dotacji. Wydatki ponoszono wyłącznie za pośrednictwem ww. rachunków. Nie realizowano płatności gotówkowych.

(akta kontroli str. 296-326, 512-551, 702-757, 956-985)

Poza nieterminowym zwrotem niewykorzystanych środków z dotacji nie stwierdzono innych przypadków skutkujących zaplaceniem odsetek, kar lub dodatkowych opłat. Wszystkie koszty poniesiono w okresie realizacji zadania. Każdorazowe rozliczenie kosztów uwzględniało podział na: środki z dotacji, środki własne i środki z innych źródeł.

(akta kontroli str. 296-326, 512-551, 702-757, 956-996)

W latach 2019-2022 Ministerstwo Obrony Narodowej nie prowadziło w ZHR kontroli.

(akta kontroli str. 995)

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

Stwierdzone
nieprawidłowości

1. Nieterminowy zwrot środków z niewykorzystanych dotacji na rachunek MON. Wszystkie cztery udzielone przez Ministra ON dotacje nie zostały wykorzystane w całości, w związku z czym ZHR, zgodnie z §10 ust. 2 zawartych umów, zobowiązany był zwrócić Dotującemu niewykorzystaną kwotę w terminie 15 dni od dnia zakończenia realizacji zadania publicznego. Niewykorzystane kwoty dotacji zostały zwrócone niezgodnie z treścią umowy. W poszczególnych przypadkach opóźnienia wynosiły: [1] 41 dni po obligatoryjnym terminie w odniesieniu do zadania pn. „Warsztaty proobronne HOPR ZHR 2022”; [2] 7 dni po obligatoryjnym terminie w odniesieniu do zadania pn. „HAU – Harcerska Akademia Umiejętności – cykl szkoleń proobronnych”; [3] 15 dni po obligatoryjnym terminie w odniesieniu do dwóch zadań, tj. zadania pn. „Ramię pręż, słabość krusz, ducha tęż, Ojczyźnie miłej służ” oraz „HAU – Harcerska Akademia Umiejętności – przez sport do wojska cykl szkoleń sportowo-obronnych”. Skarbnik ZHR wyjaśnił, iż przyczynami nieterminowanych zwrotów niewykorzystanych środków z dotacji były: [1] koncentracja uwagi na terminowej realizacji zadań; [2] dostępność pełnej dokumentacji finansowo-merytorycznej dopiero po zakończeniu realizacji zadania; [3] choroba kierownika projektu oraz błędy w obliczeniach skutkujące korektą rozliczenia. Zdaniem NIK, wskazane okoliczności nie uzasadniają opóźnień w realizacji obligatoryjnego obowiązku terminowego zwrotu niewykorzystanych środków z dotacji. Osobą odpowiedzialną za stwierdzoną nieprawidłowość był Skarbnik ZHR, który zgodnie z §2 ust. 1 *Instrukcji w sprawie realizacji projektów finansowanych z dotacji i grantów*²⁵ prowadził, nadzorował i koordynował czynności związane z pozyskiwaniem i rozliczaniem dotacji na realizację projektów ZHR. Zwrot środków z niewykorzystanych dotacji po terminie skutkował naliczeniem odsetek w łącznej wysokości 1,9 tys. zł, przekazanych na rachunek bankowy MON.

(akta kontroli str. 14, 206-233, 407-420, 487-488, 608-623, 670-671, 835-861, 931-932, 987-1026)

2. Niezgodne z Regulaminem Otwartego Konkursu Ofert wyliczenie kosztów wkładu niefinansowego - wkładu osobowego przy realizacji zadania pn. „Warsztaty proobronne HOPR ZHR 2022”. Na podstawie pkt 3 ppkt 10

²⁵ Wprowadzonej Uchwałą Naczelnictwa ZHR nr 165/5 z dnia 10 maja 2005 r. Dalej: Instrukcja.

Regulaminu Otwartego Konkursu Ofert nr 03/2022/WD/DEKID stawka służąca do wyliczenia wartości wkładu osobowego w postaci prac administracyjnych/pomocniczych wynosiła 40,0 zł za godzinę. W ofercie²⁶ podano, iż średni koszt prac pomocniczych, ekspertów i specjalistów będzie wynosił 50,0 zł za godzinę. ZHR rozliczył 452 godziny prac administracyjno/pomocniczych stosując stawkę 50,0 zł, tym samym wartość wkładu osobowego wyniosła 22,6 tys. zł, zamiast 18,1 tys. zł – różnica była równa 4,5 tys. zł. Według wyjaśnień Skarbnika ZHR wkład osobowy na realizację zadania „Warsztaty proobronne HOPR ZHR 2022” wyliczono według stawki 50,0 zł z powodu wykonywania przez wolontariuszy dodatkowych obowiązków (poza administracyjno/porządkowymi), wynikających z potrzeb projektu. Wskazano ponadto, że kwota ta nie została zakwestionowana przez MON podczas aktualizacji kosztorysu i nie została podważona po przedstawieniu rozliczenia zadania. Zgodnie z postanowieniami Regulaminu, tj. pkt VI ppkt 8, wymagany wkład niefinansowy (łącznie osobowy lub/i rzeczowy) w stosunku do wydatkowanej kwoty dotacji powinien wynosić nie mniej niż 10%. Wartość wkładu osobowego uwzględniająca właściwą stawkę wyniesie 13,14%. Oznacza to, iż wskazana nieprawidłowość nie będzie miała wpływu na wysokość przyznanej dotacji lub ewentualnego jej zwrotu, jednakże NIK zwraca uwagę, iż nieprawidłowe rozliczenie wkładu osobowego wpływa na prawidłowość danych wykazanych w sprawozdaniu. Postanowienia Regulaminu są wiążące przy realizacji zadania, a ich przestrzeganie nie może być traktowane w sposób dobrowolny. Osobą odpowiedzialną za stwierdzoną nieprawidłowość był Skarbnik ZHR, który zgodnie z §2 ust. 1 Instrukcji prowadził, nadzorował oraz koordynował czynności związane z pozyskiwaniem i rozliczaniem dotacji na realizację projektów ZHR.

(akta kontroli str. 851, 860, 906-907, 991,1019-1026)

3. Ewidencjonowanie dotacji celowych na kontach syntetycznych, nieujętych w przyjętych Zasadach rachunkowości ZHR. Udzielone dotacje w wysokości 1 051,3 tys. zł zostały zaewidencjonowane na kontach syntetycznych 130 oraz 840, które nie zostały opisane w Zakładowym Planie Kont. Zgodnie z Zasadami rachunkowości środki pieniężne znajdujące się na rachunku bieżącym powinny zostać zaksięgowane na koncie 131 „Rachunki bankowe”, a w przypadku występowania kilku rachunków bankowych w różnych bankach możliwe jest utworzenie nowych kont syntetycznych 132, 133. Nieprawidłowość ta nie miała wpływu na dane wykazane w sprawozdaniu z wykorzystania dotacji. Skarbnik ZHR wyjaśnił, iż księgowanie operacji na kontach 130 i 131 jest uzależnione od przypisania kont do poszczególnych rachunków bankowych w różnych bankach. Natomiast konto 840 – „Rozliczenie międzyokresowe przychodów” funkcjonuje w programie księgowym używanym w ZHR i służy do rozliczania dotacji, do wysokości poniesionych kosztów w ciągu roku obrotowego. NIK zauważa, iż zgodnie z art. 10 ust. 2 uor, kierownik jednostki ustala w formie pisemnej i aktualizuje przyjęte zasady (politykę) rachunkowości. Ujmowanie zdarzeń gospodarczych na kontach niewprowadzonych do stosowania polityką rachunkowości stwarza potrzebę zaktualizowania przyjętych w jednostce Zasad rachunkowości. Osobą odpowiedzialną za stwierdzoną

²⁶ Wolontariat – prace pomocnicze i inne liczono według stawki 40 zł/h. Natomiast prace ekspertów i specjalistów wyceniono na 100 zł/h.

nieprawidłowość był Przewodniczący ZHR, który zgodnie z § 20 ust. 1 Statutu kierował pracą Związku.

(akta kontroli str. 14, 40-87, 105-109, 1019-1026)

4. Nieterminowe ujęcie w ewidencji księgowej środków pochodzących z dwóch dotacji. Zgodnie z art. 24 ust. 3 uor księgi rachunkowe uznaje się za prowadzone bezbłędnie, m.in. jeżeli wprowadzono do nich kompletnie i poprawnie wszystkie zakwalifikowane do zaksięgowania w danym miesiącu dowody księgowe. Dwie (spośród czterech) dotacje o łącznej wartości 720,0 tys. zł, które wpłynęły na rachunek bankowy ZHR w dniu 28 lipca 2022 r. zostały ujęte w ewidencji księgowej w dniu 31 sierpnia 2022 r., tj. w kolejnym miesiącu. Skarbnik ZHR wyjaśnił, że przyczyną nieprawidłowości było to, iż: *dotacje wpłynęły na koniec lipca na nowe rachunki bankowe przypisane do konkretnych dotacji, księgowa drukując rachunki bankowe w sierpniu zorientowała się, że są jeszcze dwa nowe rachunki, których nie ujęła wcześniej, ale niestety nie mogła już doksieęgować ich w lipcu, gdyż miała już wprowadzone operacje księgowe na sierpień. Zaksięgowwała je więc niezwłocznie po zorientowaniu się z datą bieżącą.* W opinii NIK wskazane uzasadnienie nie zasługuje na uwzględnienie, ponieważ wskazana nieprawidłowość wpływa na bezbłędność prowadzenia ksiąg rachunkowych. Osobą odpowiedzialną za stwierdzoną nieprawidłowość był Przewodniczący ZHR, który zgodnie z § 20 ust. 1 Statutu kierował pracą Związku.

(akta kontroli str. 14, 79, 105-109, 1019-1026)

5. Niezgodne z umową na realizację zadania publicznego pn. „Ramię pręż, słabość krusz, ducha też, Ojczyźnie miłej służ!” rozliczenie zwrotów kosztów wyjazdów służbowych. W pkt VI ppkt 4 oferty, będącej załącznikiem nr 1 do umowy na realizację ww. zadania publicznego wskazano, iż przy rozliczeniach przejazdów służbowych stosowana będzie stawka 0,75 zł/km. Pomimo że, ZHR miał możliwość wykorzystania stawki wyższej²⁷. Koszty trzech²⁸ wyjazdów służbowych na łączną kwotę 3,0 tys. zł rozliczono z zastosowaniem stawki 0,8358 zł/km, tym samym na wskazane przejazdy przeznaczono kwotę o 0,3 tys. zł wyższą niż wynikałoby to z umowy. Wyjaśniono, iż przyczyną nieprawidłowości były duże podwyżki paliwa, których nie przewidziano na etapie składania oferty. Rozliczanie kosztów podróży stawką zapisaną w ofercie zadania nie pozwalało na pokrycie kosztów użytkowania samochodu prywatnego do celów wolontariatu. W ocenie NIK zapisy zawarte w ofercie powinny być traktowane na równi z umową, ponieważ są jej integralną częścią. Osobą odpowiedzialną za stwierdzoną nieprawidłowość był Skarbnik ZHR, który zgodnie z §2 ust. 1 Instrukcji prowadził, nadzorował i koordynował czynności związane z pozyskiwaniem i rozliczaniem dotacji na realizację projektów ZHR.

(akta kontroli str. 110-111, 727-757, 1019-1026)

²⁷ Zgodnie z pkt VII ppkt 15 Regulaminu rozliczanie kosztu przejazdu może odbyć się z zastosowaniem stawek nie większych niż określone w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie warunków ustalenia oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy (Dz. U. z 2022 r. nr 27 poz. 271).

²⁸ Polecenia wyjazdów służbowych o numerach: [1] KG/2022/10/2; [2] KG/2022/10/3; [3] KG/2022/09/01.

V. Wnioski

- OBSZAR** W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK wnioskuje o:
- Wnioski**
1. Zaktualizowanie zasad/polityki rachunkowości w zakresie faktycznie stosowanych kont księgowych do ewidencji środków dotacji.
 2. Zwiększenie nadzoru nad prowadzeniem ewidencji księgowej oraz rozliczaniem środków z dotacji.
 3. Podjęcie działań w celu prawidłowego rozliczenia kwoty dotacji wynikającej z nieprawidłowego rozliczenia trzech przejazdów służbowych o numerach: KG/2022/10/2; KG/2022/10/3; KG/2022/09/01.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie²⁹ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Obrony Narodowej Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, 27 marca 2023 r.

Kontrolerzy
Piotr Skwara
Specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

Izabela Kurmiłowicz
Starszy inspektor kontroli
państwowej

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Obrony Narodowej
p.o. Dyrektor
Janusz Klimek

.....
podpis

²⁹ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonych kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) NIK lub na adres mailowy NIK wskazany w stopce na pierwszej stronie niniejszego wystąpienia. W przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami (pisma opatrzonego własnoręcznym podpisem) w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie skanu tych zastrzeżeń na ww. adres mailowy.

